

România, 5% creștere economică. Încotro și până când?

Cu creșteri de 2,9% în 2014, 3,7% în 2015 și de 5,2% în S1 2016, România este văzută de cei mai mulți dintre managerii de top drept cea mai atractivă piață din Europa. Creșterea economică de 6% raportată în T2 2016 potrivit Eurostat, a determinat Bloomberg să considere România țara cu cea mai rapidă creștere economică din 2008 până în prezent. În opinia experților, explozia consumului, reducerea taxelor și creșterea salariilor sunt considerați principalii factori care au susținut această creștere.

Producția industrială a stagnat în acest an, singurele luni de creștere fiind aprilie cu 3,9% și august cu 1,2%, în timp ce exporturile au contribuit negativ la creșterea economică. Contribuția negativă a exporturilor se explică prin diferența dintre rata de creștere a exporturilor (4%) și importurilor (6,8%) în primele 8 luni ale anului. Cu toate acestea se estimează o creștere a industriei de 1,5% și de 4% a exporturilor față de anul trecut. Raportată la euro, leul este moneda una dintre cele mai performante top 3 monede din Europa Centrală și de Est.

Reducerea TVA-ului de la 24% la 20%, scăderea șomajului și creșterea salariilor au stimulat consumul. Creșterea cu 19% a salariului minim în luna mai și scăderea TVA-ului și a altor taxe (TVA la alimente de la 24% la 9%), care pun presiune pe buget, au determinat FMI și UE să exprime unele îngrijorări. Cu toate acestea rata estimată de creștere economică pentru 2016 este de 4,8% potrivit Comisiei Naționale de Prognoză.

70% din ce exportă România merge către UE. Prin urmare economia depinde foarte mult de nivelul de creștere economică

a statelor din comunitatea europeană. Cum nivelul mediu de creștere economică în UE este de 1,5%-1,8% și cererea este relativ scăzută, în acest moment România crește în baza consumului intern. Consumul privat a crescut de la 6,1% în 2015 la 8%, atât cât se estimează pentru finele lui 2016. Iar indicatorul de încredere a consumatorului a crescut semnificativ de la minus 63 în 2010 la minus 20 în 2016. Scăderea șomajului la aproximativ 6% a consolidat și mai mult încrederea consumatorilor, chiar dacă anumite industrii se confruntă cu o acerbă lipsă de personal.

Exportul mare către statele membre UE a generat o creștere medie a producției în 2013 și 2014 de 7% pe an. Numai că în 2015 această creștere și-a pierdut din viteză, în prezent înregistrând o rată de creștere de numai 3%. Se estimează că industria energetică și producția industrială vor avea în continuare evoluții pozitive, dar într-un ritm mai scăzut. Din acest motiv producția va avea o creștere de 1,5% în acest an, cu o perspectivă de 3,2% anul viitor.

Dacă în 2014 exporturile au crescut cu 9%, în 2015 nivelul creșterii acestora a fost de doar 5%. La începutul acestui an, exporturile în termeni nominali au fost de 4,1 miliarde euro în luna ianuarie, dar au înregistrat 4,9 miliarde euro în septembrie, potrivit ultimelor date emise de Institutul Național de Statistică.

În ce privește moneda națională, în 2015 leul s-a depreciat cu 16% față de dolar urmând trendul deprecierei tuturor monedelor regionale. Cu toate acestea, leul rămâne stabil în raport cu moneda europeană estimându-se un curs de 4,02 RON pentru 1 dolar și 4,45 RON pentru 1 euro. Moneda națională este considerată una dintre cele mai stabile din regiune ținând cont că presiunea contului curent ușor negativ este scăzută, inflația este scăzută, iar rezervele valutare solide.

Investițiile străine directe au crescut cu 27% în 2013 față de perioada imediat post-criză, menținându-se, cu unele

fluctuații lunare, la niveluri medii aproximativ egale și în perioada 2014-2016. Chiar dacă este posibil că investițiile străine directe să crească în continuare, acestea nu vor ajunge la nivelul de 13 miliarde euro anterior crizei. În prezent sumele atrase din investițiile străine directe sunt în intervalul 3-5 miliarde euro.

În baza planului de investiții în producție și sectorul industrial cu o valoare estimată de 17 miliarde euro, România are proiecția de creștere cu câte 5% a produsului intern brut în următorii 5 ani. Este un obiectiv ambițios care schimbă sursa de creștere bazată pe consum pe cea bazată pe producție, mult mai sustenabilă. În T2 2016, cheltuielile cu investițiile au înregistrat un avans de 15%, pe fondul reducerii creșterii comerțului cu amănuntul. Astfel, avem primele semne ale reechilibrării temporare între sursele de creștere. Dacă planul de investiții, care include 16 zone de dezvoltare, inclusiv agricultura, educația și infrastructura va fi realizat, vom putea vorbi despre o creștere sustenabilă.

Momentul economic prin care trece România este optimist. În cifre macro, poza arată relativ bine. Numai că la o rezoluție mai bună culoarea de fond începe să capete oarece nuanțe de gri. Amintirea perioadei când eram într-o creștere accelerată și investiții substanțiale, ne arată că nu citeam semnele (interne și externe) care prevesteau ce avea să vină. Atunci ca și acum consumul era foarte sus și viitorul se arăta luminos. România era asemeni punții Titanicului pe care se sărbătorea succesul și prosperitatea ce aveau în scurt timp să se scufunde. Naufragiați în furtuna economică am reușit să supraviețuim. Acum lucrăm la o ambarcațiune mai performantă care să ne poarte pe un nou val de creștere. Întrebarea este: înaintăm propulsați de puterea motorului creșterii economice reale? Încotro și până când?

* * *

Despre Constantin Măgdălina

Constantin Măgdălina are o experiență profesională de 8 ani, timp în care a lucrat la companii multinaționale, atât în țară cât și în străinătate. Constantin are un Master în Marketing și Comunicare la Academia de Studii Economice București. Este certificat Lean Six Sigma și ITIL (IT Information Library®) ceea ce-i facilitează o bună înțelegere a proceselor și transformărilor din cadrul organizațiilor. Pe de altă parte certificarea obținută de la Chartered Institute of Marketing îi completează expertiza de business. În cei peste 4 ani de activitate la EY a inițiat și coordonat studii ce analizau aspecte legate de mediul de afaceri din România. Printre acestea se află previziunile economice de creștere ale firmelor în 2013-2016, managementul cunoștințelor, experiența de cumpărare în era consumatorilor digitali, social media și mediul de afaceri românesc, utilizarea dispozitivelor mobile în România. Este autor a numeroase articole cu teme legate de inovație, eficientizarea proceselor de afaceri, social media, transformarea digitală, tendințe și tehnologii emergente. Este invitat că vorbitor la numeroase evenimente și conferințe de business.